

REPUBLIKA HRVATSKA
Općinski sud u Slavonskom Brodu

Poslovni broj: P-696/2022-52

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Općinski sud u Slavonskom Brodu, po sucu Pavi Garić, kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužitelja Nine Bračuna iz Slavonskog Broda, Vatroslava Jagića 17 B, OIB: 81899858880, zastupan po punomoćnici Jeleni Demetrović, odvjetnici iz Slavonskog Broda, protiv tuženika Addiko Bank d.d. Zagreb, Slavonska avenija 6, OIB: 14036333877, zastupana po punomoćniku Branku Bulat, odvjetniku u Odvjetničkom društvu Šavorić & Partneri d.o.o. iz Zagreba, Ilica 1/A, radi utvrđenja ništetnosti i isplate, nakon održane glavne javne rasprave zaključene 7. svibnja 2026. provedene u prisutnosti punomoćnice tužitelja Jelene Demetrović, odvjetnice, i zamjenika punomoćnika tuženika Ivana Lalića, odvjetnika, nakon javne objave presude, 18. lipnja 2026.

p r e s u d i o j e

I. Nalaže se tuženiku "Addiko bank" d.o.o. , Zagreb, Slavonska avenija 6, OIB 14036333877 da tužitelju Nini Bračun iz Slavonskog Broda, V. Jagića 17B, OIB 81899858880 , na ime naknade štete isplati iznos od 2.931,99 eur (slovima: dvije tisuće devedeset trideset jedan euro i devedeset devet centi), zakonskom zateznom kamatom u visini eskontne stope HNB koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje prethodi tekućem polugodištu uvećanoj za 5%-tnih poena koja teče na svaki pojedini iznos do 31. srpnja 2015.g. , a od 1. kolovoza 2015.g. pa do 31. prosinca 2022.g. sa zakonskom zateznom kamatom po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3%-tna poena, a od 1. siječnja 2023.g. pa do isplate sa stopom zateznih kamata na odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovaca i osoba javnog prava određuje se za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za 3%-tnih poena, koja teče na svaki pojedini iznos kako slijedi:

- 3,64 eur s kamatom od 2. studenog 2008.g. pa do isplate
- 13,89 EUR s kamatom od 02. siječnja 2009.g. pa do isplate,
- 17,86 EUR s kamatom od 02. veljače 2009.g. pa do isplate,
- 24,83 EUR s kamatom od 02. ožujka 2009.g. pa do isplate,

-11,58 EUR s kamatom od 02. travnja 2009.g. pa do isplate,
-39,43 EUR s kamatom od 02. svibnja 2009.g. pa do isplate,
-15,87 EUR s kamatom od 02. lipnja 2009.g. pa do isplate,
-3,13 EUR s kamatom od 02. kolovoza 2009.g. pa do isplate,
-16,76 EUR s kamatom od 02. rujna 2009.g. pa do isplate,
-2,84 EUR s kamatom od 02. listopada 2009.g. pa do isplate,
-2,54 EUR s kamatom od 02. studenog 2009.g. pa do isplate,
-19,12 EUR s kamatom od 02. prosinca 2009.g. pa do isplate,
-39,54 EUR s kamatom od 02. siječnja 2010.g. pa do isplate,
-54,04 EUR s kamatom od 02. veljače 2010.g. pa do isplate,
-52,35 EUR s kamatom od 02. ožujka 2010.g. pa do isplate,
-91,58 EUR s kamatom od 02. travnja 2010.g. pa do isplate,
-80,37 EUR s kamatom od 02. svibnja 2010.g. pa do isplate,
-96,32 EUR s kamatom od 02. lipnja 2010.g. pa do isplate,
-195,18 EUR s kamatom od 02. srpnja 2010.g. pa do isplate,
-171,72 EUR s kamatom od 02. kolovoza 2010.g. pa do isplate,
-252,98 EUR s kamatom od 02. rujna 2010.g. pa do isplate,
-310,98 EUR s kamatom od 02. listopada 2010.g. pa do isplate,
-178,61 EUR s kamatom od 02. studenog 2010.g. pa do isplate,
-290,01 EUR s kamatom od 02. prosinca 2010.g. pa do isplate,
-340,62 EUR s kamatom od 02. siječnja 2011.g. pa do isplate,
-294,51 EUR s kamatom od 02. veljače 2011.g. pa do isplate,
-301,21 EUR s kamatom od 02. ožujka 2011.g. pa do isplate,
-120,48 EUR s kamatom od 02. travnja 2011.g. pa do isplate,
sve u roku od 15 dana.

II. Nalaže se tuženiku "Addiko bank" d.o.o. , Zagreb, Slavenska avenija 6, OIB 14036333877 da tužitelju Nini Bračun iz Slavanskog Broda, V. Jagića 17B, OIB 81899858880, naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.815,00 eur (slovima: dvije tisuće i osamsto petnaest eura), u roku od 15 dana.

III. S viškom tužbenog zahtjeva u iznosu 180,08 eur tužitelj se odbija.

Obrazloženje

1. Tužitelj u tužbi navodi da su tužitelj, kao korisnik kredita i tuženik "Addiko banka" d.d. (tada "Slavonska banka" d.d. Osijek, Podružnica Slavonski Brod, Petra Krešimira IV 32) kao kreditor, sklopili Ugovor o kreditu broj 5140060242-26000051585/2005 od 12. rujna 2005.g. Na temelju ugovora o kreditu broj 5140060242-26000051585/2005 od 12. rujna 2005.g., tužitelj je koristio kredit od 78.000,00 CHF, u protuvrijednosti domaće valute uz valutnu klauzulu vezanu za navedenu stranu valutu , te je prva rata iznosila 896,63 CHF dospijevala 1. studenog 2005. godine. Tužitelj smatra da su gore navedene ugovorne odredbe nezakonite, nepoštene i nišetne jer su ovakvim ugovaranjem povrijeđene zakonske odredbe Zakona o obveznim odnosima, Zakona o zaštiti potrošača te Zakona o potrošačkom kreditiranju. To se prije svega odnosi na ugovaranje promjenjive kamatne stope čiji parametri nisu ni na koji način određeni kao i u dijelu ugovaranja valutne klauzule. Predmetnim ugovorom je ugovorena primjena valutne klauzule obzirom da je iznos kredita vezan za tečaj CHF. Pri tome tužitelju nikada nije objašnjen rizik ugovaranja kredita u valuti CHF, nisu mu prezentirana

kretanja tečaja CHF u prethodnom višegodišnjem razdoblju niti su mu objašnjeni razlozi odnosno kriteriji na temelju kojih bi tužitelj kao prosječni potrošač mogao predvidjeti ekonomske posljedice koje za njega proizlaze iz predmetne klauzule. Presudom Visokog Trgovačkog suda br. PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018.g., potvrđena je presuda Trgovačkog suda u Zagrebu br. P-1401/12 od 04. srpnja 2013.g. u dijelu točke 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7. izreke, kojom se utvrđuje da je, između ostalih, tuženik u razdoblju od 1. studenog 2004.g. do 31. prosinca 2008.g. povrijedila kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u njima ništetne i nepošteno ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju – ugovorima o kreditima na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, pa je na taj način tuženik postupio suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača, kao i Zakona o obveznim odnosima. Pozivajući se na navedene presude, tužitelj smatra da su ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli ništetne jer su protivne odredbama Zakona o obveznim odnosima te Zakona o zaštiti potrošača. Naime, odredbom čl. 12. ZOO/11 odnosno čl. 4. ZOO/05, izričito je propisano da su u zasnivanju obveznih odnosa i ostvarivanju prava i obveza iz tih odnosa, sudionici istih dužni pridržavati se načela savjesnosti i poštenja. Stoga je tuženik sukladno navedenom načelu bio dužan tužitelja informirati o svim rizicima koje sklapanjem ugovora prihvaća, odnosno te iste informacije uklopiti u sadržaj ugovora, kako bi tužitelj mogao razumjeti što mu donosi sporna zaštitna klauzula te na tome temeljiti svoju odluku o prihvaćanju iste. Odredbom čl. 81. st. 2. ZZP/03 i odredbom čl. 96. st. 2. ZZP/07, propisano je da se Ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom ako suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, na štetu potrošača. Istim člancima, st. 2., je propisano da se smatra da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je tu odredbu unaprijed formulirao trgovac zbog čega potrošač nije imao utjecaj na njezin sadržaj, poglavito ako je riječ o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca. Sukladno Direktivi 93/13 EEZ, uvijek će se smatrati da se o nekoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo, ako je ona sastavljena unaprijed pa potrošač nije mogao utjecati na njezin sadržaj, osobito u kontekstu kakvog standardiziranog, unaprijed uobličenog ugovora. U konkretnom slučaju tuženik nije postupio po ovim odredbama jer nije tužitelju ostavio mogućnost pregovaranja o spornim odredbama te je tužitelj mogao ili prihvatiti ugovor sročten od strane tuženika ili odustati od zatraženog kredita. Isto tako, odredba čl. 296. st. 1. ZOO propisuje da su ništetne odredbe ugovora koje, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, prouzroče očiglednu neravnopravnost u pravima i obvezama strana na štetu suugovaratelja sastavljača ili ugrožavaju postizanje svrhe sklopljenog ugovora. Prema obrazloženju VTS iz predmetne presude, a sukladno praksi suda Europske unije, ocjena da li je neka ugovorna odredba sastavljena jasno i razumljivo, nalaže da do trenutka sklapanja ugovora o kreditu potrošačima moraju biti transparentno izložena konkretna djelovanja, rizici i mogući učinak tih i svih drugih faktora koji utječu na kreditnu zaduženost. To se postiže predloženjem točnih i razumljivih kriterija na temelju kojih prosječni potrošač, koji nema stručna znanja, kao potencijalni korisnik kredita, može procijeniti rizik kojeg je sklapanjem ugovora s određenim ugovornim odredbama preuzeo te znati ukupne ekonomske posljedice koje će iz toga za njega kao individualnog potrošača proizaći,

vezano za obim njegovih obveza, a naročito vezano za iznos zaduženja za čitavo vrijeme trajanja ugovora o kreditu. Ako se analizira predmetni ugovor o kreditu zaključen između parničnih stranaka, vidljivo je da nigdje nisu objašnjeni razlozi niti vidljivi kriteriji na temelju kojih bi tužitelj kao prosječni potrošač mogao predvidjeti ekonomske posljedice koje iz njega proizlaze. Da je tuženik doista imao namjeru da tužitelj shvati realne posljedice takvog ugovora, onda je u predmetne ugovorne odredbe trebao unijeti i konkretne rizike, u čemu se oni sastoje, objasniti i navesti kretanje tečaja CHF u nekom prethodnom razdoblju te dati daljnju procjenu kretanja tečaja, sukladno svojim stručnim znanjima i informacijama kojima kao banka raspolaže. Od svega navedenog, tužitelju je predloženo da je CHF sigurna i stabilna valuta te da anuitet po tom osnovu ne bi trebao ništa značajno rasti. Da su tužitelju rastumačeni svi potrebni parametri na temelju kojih bi mogla predvidjeti promjenu kamatne stope kao i oni koji mogu utjecati na porast tečaja franka, uz realnu procjenu rizika podizanja kredita u CHF, tužitelj nikada na tako što ne bi pristao. Evidentno je da je valutna klauzula vezana za CHF poslužila samo tuženiku kao „sigurna valuta“ te da je tuženik time štitio isključivo vlastite interese, dok je tužitelja prepustio riziku enormnog tečajnog rasta CHF. Odredbom čl. 502. c Zakona o parničnom postupku propisano je da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama na naknadu štete pozivati i na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz čl. 502. st. 1. ovog Zakona da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanje tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štititi. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozivati. Slično navodi i čl. 138. a ZZP, prema kojoj odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, obvezuje i ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika. Obzirom da su pravomoćnim presudama VTS-a za sve ugovore o kreditu zaključene s tuženikom u razdoblju 01.09.2004.-31.12.2008. utvrđene ništetnim odredbe kojim je ugovorena valuta vezana za CHF to je tuženik dužan vratiti tužitelju sve što je temeljem tih ništetnih ugovornih odredbi od njega primio sukladno odredbama čl. 1111. i čl. 1115. Zakon o obveznim odnosima. Konkretna pravna posljedica utvrđenja ništetnosti odredbe kojom se korisniku kredita stavlja na raspolaganje kunska protuvrijednost određenog iznosa u CHF je ta da se početni anuitet preračunava u kune i to po srednjem tečaju CHF važećeg na dan korištenja kredita te se isti ima primijeniti na cijelo razdoblje plaćanja kredita. Tužitelj smatra da je uslijed ugovornih odredbi o nezakonitoj odredbi o valutnoj klauzuli preplatio kredit, a točan iznos će biti utvrđen provođenjem financijsko-knjigovodstvenog vještačenja. Stoga je tužitelj predložio da sud nakon provedenog postupka donese presudu.

2. U odgovoru na tužbu tuženik navodi da su tužba i tužbeni zahtjev neosnovani u cijelosti. Nadalje, tuženik unatoč činjenici što tužitelj nije dokazao da je iznose iz toč. I. tužbenog zahtjeva uistinu platio tuženiku, opreza radi ističe prigovor zastare utuženog iznosa. Budući da tužitelj potražuje povrat dijela mjesečnih anuiteta, u predmetnom slučaju primjenjuje se zastarni rok sukladno članku 226. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15) koji navodi da takve tražbine zastarijevaju za tri godine od dospelosti svakoga pojedinog davanja. Temeljem odredbe čl. 215. st. 1. ZOO-a zastara počinje teći prvog dana poslije dana kad je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjenje obveze odnosno u ovom slučaju poslije dana od svake pojedinačne uplate navodno preplaćenih redovnih kamata od strane tužitelja tuženiku, tj. preplate po osnovi valutne klauzule. Nadalje, ni samo podnošenje tzv. kolektivne tužbe „Potrošač“ ne dovodi do prekida zastare sukladno odredbi čl. 241.

ZOO-a s obzirom da u postupku pokrenutom od strane Hrvatskog saveza udruga za zaštitu potrošača „Potrošač“, tužitelj nije bio stranka u postupku, niti se u predmetnom postupku utvrđivala, osiguravala ili ostvarivala tražbina tužitelja. Osim toga nijedan drugi pozitivni propis Republike Hrvatske ne navodi da pokretanje kolektivnog spora ili donošenje presude u kolektivnom sporu na bilo kakav način utječe na tijek zastare potraživanja pojedinih potrošača. Premda je spomenutu presudu i rješenje VSRH potvrdio i Ustavni sud svojom odlukom broj U-III-2922/2018 od 20. veljače 2020. godine, ipak se na ovaj postupak te presude ne odnose, kao niti bilo koja druga utvrđenja iz parnice „Potrošač“. Odnosno, tuženik smatra da pokretanje postupka iz tzv. kolektivne tužbe „Potrošač“ kao i odluke donesene povodom takve tužbe nemaju nikakvog utjecaja niti na tijek zastare u ovom konkretnom predmetu. Navedeno je Ustavni sud potvrdio i odlukom pos. br.: USRH U-III-2233/2019 od dana 10. lipnja 2020. godine. Podredno, u nastavku će tuženik obrazložiti iz kojeg razloga smatra da tužitelju ne pripada pravo zahtijevati isplatu potraživanog iznosa i u slučaju da sud ne utvrdi da je nastupila zastara za cijeli utuženi iznos. Tužitelj pogrešno smatra da bi se na tijek i prekid zastare, te na druga pravna pitanja ili činjenična utvrđenja u ovoj parnici morala primijeniti pravna i činjenična utvrđenja iz parnice „Potrošač“. Tužitelj se u ovoj parnici ne može pozivati na presude iz parnice „Potrošač“ niti zbog razloga propisanog čl. 502.c Zakona o parničnom postupku (dalje u tekstu: ZPP), čl. 138.a Zakona o zaštiti potrošača (NN 79/07), i čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača (NN 41/14). Odredbe spomenutih članaka izričito propisuju da se pojedinačne parnice, na koje mogu djelovati utvrđenja iz presuda iz kolektivnih sporova, odnose samo na naknadu štete. Dakle, nije moguće na temelju utvrđenja iz presuda iz kolektivnih sporova dolaziti do nekih drugih, dodatnih utvrđenja, niti tražiti isplate po nekim drugim osnovama osim naknade štete. Međutim, u ovoj parnici, tužitelj traži isplatu radi (navodno) stečenog bez osnove, a u svakom slučaju tužitelj nije dokazao sve pretpostavke tuženikove navodne odgovornosti za štetu. Dakle, sama tužba onemogućava primjenu članka 502.c ZPP-a, obzirom da tužitelj nije dokazao postojanje pretpostavki za naknadu štete. Napominjemo da su tek izmjenama i dopunama ZPP (NN 70/2019) u spomenutom čl. 502.c iza riječi „naknada štete“ dodane riječi „ili isplatu“, iz čega se također može zaključiti da se to ne odnosi na predmetni parnični postupak. Zbog navedenog bi prvostupanjski sud trebao odbiti tužbeni zahtjev, imajući u vidu i pravilo da je na tužitelju teret dokazivanja pretpostavki za naknadu štete. Tuženik također smatra da prvostupanjski sud nije vezan za utvrđenja iz presuda donesenih u kolektivnom sporu „Potrošač“ niti zato što je Ugovor o kreditu sklopljen 12. rujna 2005. godine, prije nego što je na snagu stupio čl. 138. a Zakona o zaštiti potrošača iz 2007. godine (NN broj 79/07, dalje u tekstu: „ZZP/07“) a koji je stupio na snagu tek Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti potrošača (NN broj 79/09), tj. 16. srpnja 2009. godine. Shodno tome, nema mjesta pozivanju od strane tužitelja na navedene presude po kolektivnoj tužbi, budući da u vrijeme sklapanja Ugovora o kreditu tada važeći Zakon o zaštiti potrošača nije sadržavao odredbu čl. 138a ZPP 79/09 o obvezujućem učinku odluka iz postupaka za zaštitu kolektivnih interesa na ovu i druge individualne postupke. Sve i kada bi se propis, čl. 138.a ZPP 79/09 mogao retroaktivno primijeniti na Ugovor o kreditu iz rujna 2005. godine, smatramo, niti ta retroaktivna primjena ne bi mogla obuhvatiti anuitete koje tužitelj potražuje u razdoblju od sklapanja ugovora o kreditu, do dana stupanja na snagu ove odredbe ZPP. Opće je poznato da se prava i obveze stranaka prosuđuju prema materijalno-pravnim propisima koji su bili u primjeni u vrijeme nastanka tog odnosa, te da je retroaktivna primjena propisa zabranjena. „Novi propis ne može se primjenjivati na pravne odnose koji su nastali prije njegova stupanja na snagu.“ Presuda Vrhovnog suda RH, br. Uzz-25/2013 od 8.

srpnja 2014. Tuženik ističe kako je načelo zakonitosti jedno od osnovnih načela koje bi sud morao poštivati u donošenju sudskih odluka. Tužitelj je sklopio predmeti ugovor sa Slavonskom bankom d.d., a ne s tuženikom. Nadalje, tužitelj se u pogledu činjenica, pravnih utvrđenja i pitanja zastare u cijelosti pozivao na presudu Trgovačkog suda u Zagrebu broj: P-1401/2012, presudu Visokog Trgovačkog suda Republike Hrvatske broj: PŽ-7129/13 i PŽ-6632/2017, te presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Revt-249/2014, (u daljnjem tekstu: „presude u sporu „Potrošač“). Međutim, spomenutom presudom P-1401/2012 i drugim presudama u sporu „Potrošač“ nije bilo utvrđeno da bi Slavonska banka d.d., povrijedila bilo koje pravo tužitelja ili drugog potrošača korištenjem ništetnih ili nepoštenih odredbi u predmetnom Ugovoru o kreditu. Pojašnjavamo, tužitelj je sklopio predmetni Ugovor o kreditu sa Slavonskom bankom d.d. dana 12. rujna 2005. godine. U veljači 2009. godine je tuženik pripojio Slavonsku banku d.d. Međutim, ne postoji pravomoćna presuda kojom bi bilo utvrđeno da je Slavonska banka d.d. povrijedila tužiteljeva prava i interese kao potrošača. Presudom u sporu „Potrošač“ se, doduše, načelno (i smatramo neosnovano) utvrđuje da bi tužena „Hypo Alpe-Adria-Bank“ d.d. (sadašnja tvrtka „Addiko Bank“ d.d.) povrijedila kolektivna prava i interese svojih komitenata - potrošača, ali to utvrđenje nema nikakve veze s tužiteljem jer s njim Addiko Bank d.d. („Hypo Alpe-Adria-Bank“ d.d.) nije sklopila predmetni Ugovor o kreditu 2005. godine, pa nije tuženik taj koji bi povrijedio tužiteljeva potrošačka prava. Budući da presudom P-1401/2012 i presudama u sporu „Potrošač“ nije utvrđeno da bi Slavonska banka d.d. u svojim ugovorima povrijedila prava i interese potrošača – svojih korisnika kredita, zaključujemo da niti pravni slijednik Slavonske banke d.d., tuženik - Addiko Bank d. d. ne može biti odgovoran za obveze svojeg pravnog prednika koje nisu bile utvrđene niti pravomoćnom presudom u sporu „Potrošač“, niti pravnim poslom, niti temeljem neke druge ugovorne ili izvanugovorne odgovornosti za štetu. Uostalom, tužitelj u kolektivnom sporu „Potrošač“: Hrvatski savez udruga za zaštitu potrošača „Potrošač“ nije niti tražio da se utvrdi eventualna povreda propisa o zaštiti potrošača u ugovorima o kreditu koje je sklapala Slavonska banka d.d. Upisom pripajanja u sudski registar nadležnog trgovačkog suda su imovina i obveze pripojene Slavonske banke d.d. prešle na društvo preuzimatelja Addiko Bank d.d., (tadašnja tvrtka „Hypo Alpe-Adria-Bank“ d.d.), ali je nesporno da niti u trenutku pripajanja, niti naknadno nije postojala nikakva obveza Slavonske banke d.d. prema tužitelju, niti je presudama u sporu „Potrošač“ naknadno bilo utvrđeno da su ništetne odredbe Ugovora o kreditu koje je sklapala Slavonska banka d.d. Premda je Addiko Bank d.d. pripojila Slavonsku banku d.d., također ostaje nesporna činjenica da ugovori koje je sklapala Addiko Bank d.d. (Hypo Alpe-Adria-Bank d.d.) u razdoblju od 2004. do 2008. godine, nisu ugovori koje je sklapala tada druga pravna osoba Slavonska banka d.d. Da bi presude iz spora „Potrošač“ proizvele takav pravni učinak kakav u pobijanoj presudi obrazlaže sud, bilo je neophodno da barem u presudi P-1401/2012 izrijeком stoji utvrđenje da su ništetne i odredbe ugovora o kreditu koje je u razdoblju od 2004. do 2008. godine sklapala Slavonska banka d.d. (a ne samo Hypo Alpe-Adria-Bank d.d.). Budući da takvog utvrđenja nema, a upravo na toj osnovi se temelji pobijana presuda, proizlazi da je prvostupanjski sud u pobijanoj presudi nezakonito proširio objektivne i subjektivne granice pravomoćnosti presude P-1401/2012. Zbog navedenih razloga se prvostupanjski sud u sporovima u kojima je predmet utvrđivanje ništetnosti odredbi Ugovora o kreditu koje je sklapala Slavonska banka d.d. ne može pozivati na činjenična i pravna utvrđenja iz presude P-1401/2012, kako to inače u slučajevima osam tuženih banka iz tog spora predviđa čl. 502.c ZPP. Županijski sud u Bjelovaru je dana 25. veljače 2021. godine, u predmetu posl. br. GŽ-956/2020 i 8. srpnja 2021.

godine, u predmetu posl. br. GŽ-628/2021 utvrdio sljedeće: „iz toč. 5. izreke pravomoćne presude donesene u sporu radi zaštite kolektivnih interesa i prava potrošača jasno proizlazi kako se utvrđenja glede ništetnosti ugovornih odredbi o načinu promjenjivosti kamatne stope i valutnoj klauzuli odnose isključivo na ugovore o kreditu koje je u razdoblju navedenom u toj presudi sklapala Hypo Alpe Adria Bank d.d., Zagreb, no ne odnose se i na ugovore koje je u tom razdoblju sklapala Slavonska banka d.d. Osijek, koja je u tom razdoblju bila samostalan pravni subjekt, a do njezina pripajanja Hypo Alpe Adria Bank d.d. došlo je tek u ožujku 2009. Iz toga slijedi zaključak da se pravna utvrđenja iz navedene presude ne mogu primijeniti i na odredbe ugovora o kreditu sklopljena 27. siječnja 2006. između tužitelja kao korisnika kredita i Slavonske banke d.d. Osijek kao kreditora“. Nadalje, Županijski sud u Bjelovaru je dana 30. lipnja 2021. godine, u predmetu posl.br. GŽ-567/2021 utvrdio sljedeće: „Iz navedenog proizlazi da se utvrđenja glede ništetnosti ugovornih odredbi o načinu promjenjivosti kamatne stope i valutnoj klauzuli odnose isključivo na ugovore o kreditu koje je u razdoblju navedenom u toj presudi sklapala Hypo Alpe Adria Bank d.d. Zagreb, no ne odnose se i na ugovore koje je u tom razdoblju sklapala Slavonska banka d.d. Osijek, koja je u tom razdoblju bila samostalan pravni subjekt, a do njezina pripajanja Hypo Alpe Adria Bank d.d. došlo je tek u ožujku 2009. Iz toga slijedi zaključak da se pravna utvrđenja iz navedene presude ne mogu primijeniti i na odredbe ugovora o kreditu sklopljenog 14. studenog 2005. između tužiteljice kao korisnice kredita i Slavonske banke d.d. Osijek kao kreditora“. Također, Županijski sud u Varaždinu je dana 24. kolovoza 2021. godine, u predmetu posl.br. GŽ-76/2021 utvrdio sljedeće: „Polazeći od jasne i nedvosmislene odredbe čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača, prema kojoj odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz čl. 106. stav. 1. ZZP, u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz tog članka obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika, no imajući u vidu da je tuženik tek pravni slijednik nekadašnje Slavonske banke d.d. koja je sa tužiteljem sklopila predmetni ugovor o kreditu, to je evidentno da eventualna šteta tužitelju nije prouzrokovao tuženik, već eventualno kreditor Slavonska banka d.d. za koju pod određenim pretpostavkama (ovisno o obliku pravnog sljedništva) može odgovarati tuženik, slijedom čega se ni učinak presuda donesenih u postupku zaštite kolektivnih interesa potrošača (kojeg je predmetom bilo postupanje tamo tuženih banaka kao ugovornih stranaka određenih kreditnih odnosa u određenom vremenskom periodu) ne može protezati na ugovorni odnos tužitelja i tuženika, a niti tužitelja kao korisnika kredita i kreditora Slavonsku banku d.d.“ Ako bi prvostupanjski sud tek sada u ovom parničnom postupku i neovisno o pravnim učincima presude P-1401/2012, utvrđivao da su ništetne i odredbe predmetnog Ugovora o kreditu Slavonske banke d.d., tada tuženik ponavlja već istaknuti prigovor zastare. Naime, čak i kada bi se hipotetski prihvatio pogrešan stav da Vrhovnog suda Republike Hrvatske izražen u presudi i rješenju broj Rev 2245/17, od 20. ožujka 2018. godine: „pokretanjem postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača dolazi do prekida zastare na temelju čl. 241. ZOO/05, te da zastara individualnih restitucijskih zahtjeva počinje teći ispočetka tek od trenutka pravomoćnosti sudske odluke donesene u povodu te tužbe (ovdje 13. lipnja 2014. godine...)“ i tada bi se učinak prekidanja odnosio samo na stranke spora „Potrošač“, tj. samo na one potrošače koji su ugovore o kreditu sklapali s bakama za koje je tom u sporu bilo utvrđeno da bi „povrijedile kolektivne interese i prava potrošača“. Ta presuda se neće odnositi na tužitelja i druge korisnike kredita koji su ugovore sklapali sa Slavonskom bankom 2005. godine, jer niti za takve ugovore ne postoji pravomoćna presuda u kolektivnom sporu „Potrošač“, niti

su krediti Slavonske banke d.d. bili predmet tog spora, kako smo naprijed obrazložili. Upravo iz navedenih razloga, ako bi prvostupanjski sud tek sada (po prvi puta) u izreci pobijane presude utvrdio da je ništetna odredba ugovora o kreditu koji je tužitelj sklopio sa Slavonskom bankom d.d., on se ne može pozivati na prekid zastare koji je po (pogrešnom) mišljenju VSRH proizvela parnica P-1401/2012 u sporu „Potrošač“, već bi rok zastare bio prekinut tek podnošenjem tužbe u ovoj parnici, dakle 25. listopada 2021. godine. Prije obrazlaganja zašto dijelovi odredbe Ugovora o kreditu koji se odnose na valutnu klauzulu nisu ništetne, tuženik ponovno ističe kako tužitelj za ništetnost navedenih odredbi daje samo štura obrazloženja koja nisu utemeljena u konkretnom činjeničnom stanju odnosno ništetnost valutne klauzule iz Ugovora o kreditu temelji na utvrđenju iz Presude VTS iako naslovni sud nije vezan za utvrđenja iz navedene presude. Tuženik ističe kako materijalni propis koji određuje koje su odredbe u potrošačkim ugovorima ništetne jest Zakon o zaštiti potrošača osobito čl. 96., 99. i 102. Međutim, sukladno odredbi čl. 99. ZZP nije se dopušteno uopće upuštati u ocjenjivanje poštenja odnosno valjanosti odredbi o predmetu i cijeni kao što je odredba Ugovora o kreditu koja se odnosi na valutnu klauzulu ako su takve odredbe jasne, lako razumljive i lako uočljive. Slijedom navedenog, tuženik ističe kako je odredba Ugovora o kreditu koja uređuje valutnu klauzulu lako uočljiva jer je ispisana velikim slovima u Ugovoru o kreditu. U navedenoj odredbi je na jasan i lako razumljiv način ugovoreno da tuženik odobrava tužitelju kredit u s u kunskoj prema srednjem tečaju za CHF tuženika važećem na dan korištenja kredita. Dakle, kao što je vidljivo iz naprijed navedenog odredbe Ugovora o kreditu u kojima je sadržana valutna klauzula su odredbe ugovora o predmetu ugovora i cijeni te su iste jasne, lako razumljive i lako uočljive. Slijedom navedenog, nije dopušteno ocjenjivati poštenost spornih odredbi sukladno odredbi čl. 99. ZZP. Da je valutna klauzula ugovorna odredba o predmetu ugovora i cijeni koja ne podliježe testu poštenja potvrdio je i Vrhovni sud Republike Hrvatske u Presudi VSRH na koju se tužitelj poziva u tužbi na sljedeći način: „Obzirom na rezultate provedenog postupka i utvrđenja iz pobijane presude donesene na temelju odredbe čl. 373.a ZZP a prema kojima proizlazi: da su odredbe kojima je glavnica vezana valutnom klauzulom za švicarski franak u ugovorima o kreditu koje su tužene banke sklapale sa potrošačima u utuženom razdoblju, bile jasno navedene u ugovorima, dakle takve odredbe bile uočljive, da je tekst tih ugovornih odredbi izrijeком sadržavao ugovorenu valutnu klauzulu, kojom se iznos glavnice kredita upravo vezuje uz tečaj švicarskog franka, dakle takve odredbe bile jasne i nedvosmislene, te da je iz takvog sadržaja ovih ugovornih odredbi a prema kojima se iznos glavnice kredita vezuje uz tečaj švicarskog franka, potrošačima bio potpuno jasan i razumljiv njihov smisao i njihova svrha, dakle takve odredbe bile razumljive, a kod nesporne činjenice da su odredbe kojima se glavnica kredita vezuje uz švicarski franak, bile odredbe o predmetu ugovora, pravilna je ocjena iz pobijane presude da u takvim okolnostima, a polazeći od prethodno citirane odredbe čl. 84. ZZP/03 odnosno odredbe čl. 99. ZZP, nema mjesta ocjenjivati poštenost ovih ugovornih odredbi primjenom testa poštenosti, propisanog tim zakonskim odredbama“ Naprijed navedeno je potvrdio i Sud Europske unije u presudi posl. br. C-186/16 od 20. rujna 2017. godine na sljedeći način: „Uzimajući u obzir sva ta razmatranja, na treće pitanje valja odgovoriti da članak 4. stavak 2. Direktive 93/13 treba tumačiti na način da pojam „glavni predmet ugovora“ u smislu te odredbe obuhvaća ugovornu odredbu, poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, sadržanu u ugovoru o zajmu u stranoj valuti, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo i u skladu s kojom se zajam mora vratiti u istoj stranoj valuti kao u onoj u kojoj je ugovor o zajmu sklopljen s obzirom na to da se tom odredbom utvrđuje bitna obveza koja određuje taj ugovor. Slijedom toga, ta odredba ne može se smatrati

nepoštenom ako je jasno i razumljivo sastavljena.“ Nadalje, tuženik ističe kako je institut valutne klauzule uveden u Republici Hrvatskoj još 1994. godine i to odredbom čl. 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 33/94). Otada pa sve do danas institut valutne klauzule je u svakodnevnoj primjeni te je općeprihvaćen od svih subjekata u društvu te je uobičajena praksa da se kod sklapanja pravnih poslova (ugovori o kupoprodaji nekretnina, o zakupu, o najmu, o zajmu, o kreditu, o leasingu itd.) ugovorena cijena izračunava upravo na temelju tečaja kune u odnosu na određenu stranu valutu, dakle uz primjenu valutne klauzule. Institut valutne klauzule se posebno primjenjuje i na pravne poslove kao što su ugovori o kreditu koje fizičke osobe sklapaju sa bankama. Slijedom navedenog, neprihvatljiva je argumentacija da korisnicima kredita kao potrošačima, koji su sklapali ugovore o kreditu sa valutnom klauzulom sa bankama kao trgovcima, nije bio razumljiv njezin sadržaj i posljedice koje iz nje proizlaze za potrošača. Naprotiv potrošačima je ova ugovorna odredba bila jako dobro poznata, uključujući i sve pravne posljedice koje ona proizvodi. Osim toga, u korist tuženika je, a radi osiguranja potraživanja iz Ugovora o kreditu, tužitelj izdao instrumente osiguranja pa je stoga za očekivati da je pri sklapanju ugovora uložio viši stupanj pažnje od uobičajenog (svakako je to bio dužan učiniti) pogotovo imajući u vidu da je Ugovor o kreditu ujedno solemniziran i strankama rastumačen kod javnog bilježnika. Nadalje, tuženik osporava navode tužitelja kako istom od strane tuženika nisu pružene informacije i obavijesti o rizicima vezanim uz zaključenje Ugovora o kreditu sa valutnom klauzulom u CHF. Naime, tuženik je prije i u vrijeme sklapanja Ugovora o kreditu poduzeo sve mjere koje su bile u njegovoj mogućnosti kako bi informirao potrošače pa tako i tužitelja o rizicima sklapanja Ugovora o kreditu u valutnoj klauzuli u CHF. Prije svega, tuženik je pažljivo educirao sve svoje zaposlenike o načinu ugovaranja kredita u valuti CHF te dao upute o prodaji navedenih proizvoda. Također, i zaposlenik tuženika koji je sudjelovao na obradi kredita je tužitelju prilikom sklapanja Ugovora o kreditu priopćio moguće rizike ugovaranja kredita sa valutnom klauzulom u CHF. Također, i guverneri HNB su u više navrata u svojim javnim nastupima upozoravali javnost pa i tužitelja o rizicima vezanim za ugovaranje kredita s valutnom klauzulom u CHF i to zbog činjenice što HNB ne može utjecati na kretanje strane valute na svjetskim burzama te da valuta CHF, za razliku od EUR valute, nije ključan parametar u vođenju hrvatske tečajne politike. Pritom, tuženik ističe kako su naprijed navedena upozorenja dana s obzirom na općeniti rizik koji nosi ugovaranje klauzule u valuti švicarskog franka odnosno da postoji mogućnost da tečaj CHF u budućnosti raste, ali nitko nije mogao predvidjeti kretanje tečaja CHF u budućnosti pogotovo u razdoblju od više godina na koje razdoblje je sklopljen Ugovor o kreditu. Naprijed navedeno je potvrdio i HNB u biltenu iz kolovoza 2006. godine na sljedeći način: „Potrebno je napomenuti da nije moguće procijeniti kretanja anuiteta za razdoblje dulje od godinu dana na temelju historijskih kretanja, što je bitno ograničenje ove analize.“ Također, tuženik dostavlja dokumentaciju sastavljenu 2011. godine i 2013. godine dakle nakon drastičnog rasta tečaja CHF 2010. godine iz koje je vidljivo kako niti tada tuženik nije mogao predvidjeti kretanje tečaja. Naprijed navedena dokumentacija odnosno interne projekcije tuženika o kretanju tečaja su sastavljene na temelju istraživanja trećih strana kao što su ING, Deutsche Bank, UBS, Morgan Stanley itd. Švicarski franak je dugo godina bio stabilna valuta s malim oscilacijama u kretanju, npr. u razdoblju od ožujka 1996. godine do ožujka 2006. godine porastao je za samo 1,1 posto što je očigledno i utjecalo na odluku tužitelja da sklopi Ugovor o kreditu u navedenoj valuti. Dakle, tužitelj je u trenutku sklapanja Ugovora o kreditu usprkos svim informacijama kojima je raspolagao o valuti CHF slobodnom voljom pristao da mu se glavnica veže za valutu CHF. Slijedom

navedenog, tuženik ističe kako nije razumno za očekivati da tuženik isključivo snosi valutni rizik niti istome nametati nemoguću činidbu da predvidi kretanje tečaja CHF za cijelo vrijeme trajanja Ugovora o kreditu. Naprijed navedeno je potvrdio i nezavisni odvjetnik Wahl u mišljenju od 27. travnja 2017. godine u predmetu C-186/16 pred Sudom Europske Unije: „U ovom slučaju, u nedostatku elemenata kojima se dokazuje da je banka bila u mogućnosti predvidjeti promjenu, ... čini mi se posve nerazumno da se od prodavatelja robe ili pružatelja usluga zahtijeva da on sam snosi tečajni rizik." Dakle, iz svega naprijed navedenog proizlazi kako tuženik nije postupao nepošteno prilikom sklapanja Ugovora o kreditu na što aludira tužitelj u tužbi odnosno tuženik je postupio savjesno i pružio sve informacije tužitelju kojima je u tom trenutku raspolagao vezano za tečaj švicarskog franka. S tim u vezi tuženik ističe kako čak i da je tuženik kako tvrdi tužitelj propustio pružiti tužitelju sve informacije vezane za rizik sklapanja Ugovora o kreditu sa valutnom klauzulom švicarski franak, naprijed navedena činjenica ne bi utjecala na samu razumljivost i poštenje odredbe Ugovora o kreditu koja uređuje valutnu klauzulu sukladno odredbi čl. 96. i čl. 99. ZZP-a, već bi ista pod određenim uvjetima propisanim čl. 284. ZOO-a upućivala da je postojala mana volje (zabluda) na strani jedne ugovorne strane u kojem slučaju bi tužitelj mogao tražiti poništaj ugovora, ali samo u roku od tri godine od sklapanja Ugovora o kreditu. Međutim, tužitelj nakon sklapanja Ugovora o kreditu i usprkos činjenici što je u razdoblju od pet godina nakon sklapanja Ugovora o kreditu tečaj švicarskog franka rastao nikada nije ukazivao na činjenicu da je u zabludi izazvanoj od strane tuženika. Notorno je da se valutna klauzula ugovara kao dvostrana klauzula, koja prati kretanje tečaja CHF u odnosu na hrvatsku kunu u oba smjera, prema tome ni na koji način ne uzrokuje značajnu neravnotežu na štetu potrošača, ovdje tužitelja. Odredba o valutnoj klauzuli može dovesti do toga da novčana obveza u hrvatskoj kuni bude veća ili manja za potrošača ovdje tužitelja, ovisno o kretanju tečaja hrvatske kune u odnosu na stranu valutu; podjednako je moguće da tečaj kune u odnosu na CHF poraste ili padne što znači da je postojala jednaka mogućnost da ukupna obveza tužitelja u hrvatskim kunama bude veća ili manja od inicijalno predviđene obveze u kunama. Također, tuženik ističe kako se postojanje znatnije neravnoteže između ugovornih strana u smislu odredbe čl. 96. ZZP treba ocijeniti u odnosu na promjene kojih je prodavatelj robe ili pružatelj usluga kao vjerovnik odnosno u ovom slučaju tuženik bio svjestan ili ih je mogao predvidjeti u trenutku sklapanja Ugovora o kreditu. Uzevši u obzir sve naprijed navedeno odnosno da tuženik, HNB-a pa i nitko drugi nije mogao predvidjeti kretanje tečaja CHF, jasno je kako u trenutku sklapanja Ugovora o kreditu nije postojala značajna neravnoteža na štetu potrošača odnosno tužitelja. S tim u vezi tuženik ističe kako drastičan porast tečaja CHF nakon sklapanja Ugovora o kreditu ne može utjecati na poštenje odredbe o valutnoj klauzuli. Naprijed navedeno je potvrdio i nezavisni odvjetnik Wahl u već citiranom mišljenju od 27. travnja 2017. godine na sljedeći način: „znatnija neravnoteža između prava i obveza stranaka koje proizlaze iz ugovora treba se ocjenjivati s obzirom na sve okolnosti koje je prodavatelj robe ili pružatelj usluga mogao razumno predvidjeti prilikom sklapanja ugovora. Nasuprot tome, ta se neravnoteža ne može ocjenjivati s obzirom na događaje koji su uslijedili nakon zaključenja ugovora, kao što su promjene deviznog tečaja, nad kojima prodavatelj robe ili pružatelj usluga nije imao kontrolu i koje nije mogao predvidjeti.“ Osim toga, tuženik ističe kako je Ustavni sud Republike Hrvatske (dalje u tekstu: „USRH“) u rješenju posl. br. U-I-392-2011 i dr. potvrdio naprijed navedene argumente tuženika kada nije prihvatio prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti čl. 22. ZOO-a s Ustavom Republike Hrvatske. Naime, USRH je izričito naveo sljedeće: „Polazeći od svega navedenog, Ustavni sud utvrđuje da članak 22. ZOO-a ima legitiman cilj: dopuštanjem ugovaranja valutne klauzule štiti

se jednaka vrijednost činidaba sudionika ugovornog ili drugog obveznog odnosa zbog moguće promjene vrijednosti novca u razdoblju između nastanka novčane obveze i njezina ispunjenja (dospijeca).mogućnost ugovaranja valutne klauzule postoji jednako za sve subjekte ugovornog prava i primjenjuje se na sve ugovore, dakle, i one koje sklope dvije fizičke osobe bez svojstva trgovca (građanskopravni ugovori) i omogućuje svim ugovornim stranama pod jednakim uvjetima ugovaranje zaštitnih monetarnih i zlatnih klauzula. Hoće li ona i biti ugovorena ovisi o slobodnoj volji obiju ugovornih strana.“ Zaključno, tuženik ističe kako i je nakon sklapanja Ugovora o kreditu, a upravo zbog neočekivanog rasta tečaja CHF, poduzeo niz mjera kako bi pomogao potrošačima da što lakše otplate kredit što samo potvrđuje činjenicu da tuženik u svom poslovanju djeluje savjesno, u skladu sa dobrim trgovačkim običajima, pravilima morala i poštenom poslovnim praksom. U nastavku kronologija mjera koje je poduzeo tuženik: „2010. godine - lipanj 2010. godine - klijentima je omogućeno da reprogramiraju svoje kredite, a uz reprogram im je ponuđena i mogućnost moratorija te produženja roka otplate kredita za 10 godina (ovo je omogućeno i za klijente s kreditima uz valutnu klauzulu EUR); - listopad 2010. - smanjena je kamatna stopa na stambene kredite u otplati uz valutnu klauzulu u CHF za 0,25 postotna boda.; - ukinuta je naknada za promjenu valute kredita uz koju se veže valutna klauzula iz CHF u EUR u razdoblju od 15. kolovoza 2010. godine do 15. kolovoza 2011. godine; 2011. godine - kolovoz 2011. godine - ponovo je smanjena kamatna stopa na stambene kredite u otplati uz valutnu klauzulu u CHF: - za 0,20 postotna boda za klijente bez primanja na račun otvoren kod tuženika; - za 0,50 postotna boda za klijente s primanjima na računu otvorenom kod tuženika; - kolovoz/rujan 2011. godine – tuženik je (uz druge banke) kao supotpisnica Memoranduma o mjerama za ublažavanje položaja korisnika stambenih kredita koji su ugovoreni s valutnom klauzulom CHF s Vladom Republike Hrvatske donijela i sljedeće mjere: - produljenje roka otplate stambenog kredita bez naknade do 40 godina, odnosno do 75. godine života dužnika; - omogućila konverziju stambenog kredita iz CHF u EUR bez naknade - (za tuženika je to zapravo bio samo produžetak te mjere jer je navedena naknada ukinuta već u 2010. godine na razdoblje od godinu dana); - odgoda plaćanja obveze, odnosno moratorij (za tuženika je to također predstavljalo samo nastavak već započete mjere iz 2010. godine); - promjena načina otplate stambenog kredita koji je vezan uz CHF - tečaj CHF se fiksira na 5,80 kuna za 1 CHF na rok do 5 godina te se iz razlike anuiteta između navedenog tečaja i stvarnog tečaja formira potraživanje s odgođenom otplatom (tzv. odgođeno potraživanje). Odgođeno potraživanje će se za vrijeme trajanja "puniti" kad je tečaj iznad 5,80 kuna ili "prazniti" ako tečaj padne ispod 5,80. Ako po isteku razdoblja od 5 godina saldo bude veći od 0 (nule) predviđene su tri mogućnosti rješavanja odgođenog potraživanja: pripis odgođenog potraživanja ostatku glavnice kredita i otplata kroz mjesečne anuitete, jednokratna otplata i formiranje novog kredita. 2014. godine - siječanj 2014. - U sklopu usklađenja sa odredbama Zakona o potrošačkom kreditiranju (Narodne novine broj 75/09, 112/12, 143/13), čl. 11a. st. 5, odobrava se usklađenje visine kamatne stope na stambenim kreditima u CHF s promjenjivom kamatnom stopom, na Zakonom definiranu visinu 3,23% (prosječnu ponderiranu kamatnu stopu hrvatskih kreditnih institucija uz koje su navedeni krediti odobravani 4,62% umanjenu za 30%, objavljenu od strane HNB-a 12. prosinca 2013. godine). Ovo usklađenje primjenjivalo se kod ugovora o kreditu kod kojih je tečaj ugovorene strane valute na dan usklađenja u odnosu na ugovoreni tečaj na dan prvog korištenja aprecioirao za više od 20%. Inicijalna aprecioiracija relevantna za primjenu 3,23% je izračunata prema tečaju važećem na 31. prosinca 2013. godine. Tuženik se protivi provođenju financijskog vještačenja, a

osobito na način da se kao početna kamatna stopa primjeni početna kamatna stopa iz Ugovora o kreditu, kao i da se svi anuiteti kredita preračunaju u kune po početnom tečaju za CHF, te predlaže, odredi li se ipak vještačenje, da se kao početna kamatna stopa odredi ona koja je u vrijeme sklapanja ugovora vrijedila za kunske kredite. Naime, ukoliko tužitelj / sud smatra da je odredba o valutnoj klauzulu u CHF ništetna te da je zapravo riječ o kunskom kreditu, sud bi prilikom izračuna trebao primijeniti kamatnu stopu koja je u vrijeme sklapanja Ugovora o kreditu vrijedila za kunske kredite. U tom smislu, sukladno odredbama ZID ZPK NN 102/15“) prilikom konverzije kredita predviđena je primjena kamatne stope jednake kamatnoj stopi (po iznosu, vrsti i razdoblju promjene) koju su banke primjenjivale na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu, pri tome uvažavajući smanjenja kamatnih stopa, tečaj ili uvjete odobrene određenim istovrsnim skupinama potrošača temeljem dobi, namjene kredita, iste vrste i trajanja u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF. Tuženik ističe kako bi usvajanjem ovakvog tužbenog zahtjeva, kojim se tužitelja stavlja u poziciju kao da je sklopio ugovor o kreditu bez valutne klauzule s fiksnom kamatnom stopom i to onom koja je vrijedila za kredite s valutnom klauzulom u CHF, sud postupio protivno načelu pravičnosti i to osobito naspram svih onih potrošača koji su s bankama sklapali kredite s fiksnom kamatnom stopom, odnosno s valutnom klauzulom u EUR, kao i onih potrošača koji su svoje CHF kredite konvertirali u kredite s valutnom klauzulom u EUR. Slijedom navedenog, očigledno je kako odredbe o valutnoj klauzuli u CHF Ugovora o kreditu koje su predmetom spora u ovom postupku nisu ništetne. Nadalje, tuženik također predlaže da vještak, u slučaju da sud odredi vještačenje po početnom tečaju, uzme u obzir i iznose koje je tužitelj manje plaćao u razdoblju kada je tečaj bio niži od početnog te ih oduzme od ukupnog zbroja. Tuženik u prilogu dostavlja presudu Županijskog suda u Slavonskom Brodu, Stalna služba u Požegi, posl.br. GŽ-1077/2020 od 2. veljače 2021. godine u kojoj je navedeni sud zauzeo stav da prilikom izračuna tečajne razlike treba uzeti u obzir i razdoblje negativnih tečajnih razlika te izračunati ukupan zbroj i pozitivnih i negativnih tečajnih razlika. „Suprotno mišljenju prvostupanjskog suda da je tuženik trebao takav zahtjev prema tužiteljici postaviti kao protutužbeni zahtjev ili istaknuti prigovor radi prebijanja, drugostupanjski sud smatra da je i istu negativnu razliku valutnog tečaja trebalo uzeti u obzir prilikom izračuna ukupnog iznosa preplaćenih anuiteta kredita, a to stoga jer se tuženik tijekom postupka protivio tužbenom zahtjevu u cijelosti te stoga što čl. 323. stavak 1. ZOO propisuje da je u slučaju ništetnosti ugovora svaka strana dužna vratiti drugoj strani sve ono što je primila na temelju takvog ugovora.“ Nadalje, Županijski sud u Bjelovaru je u presudi posl.br. GŽ-476/2020 od 29. travnja 2021. zauzeo isti stav: „U pravu je žalitelj kada osporava pravilnost utvrđene visine preplaćenih anuiteta kredita. Naime, iz nalaza i mišljenja financijskog vještaka proizlazi da je u određenom razdoblju trajanja kreditnog odnosa tužitelj zbog manjeg tečaja kune u odnosu na švicarski franak spram tečaja u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu platio manje anuitete kredita, pa je u situaciji kada on tužbom zahtjeva ono što je uslijed tečajnih razlika preplatio pravilnom primjenom materijalnog prava trebalo ukupno preplaćeni iznos umanjiti za manje plaćeni iznos anuiteta.“ Tužitelj se poziva na odredbe ZOO koje uređuju pravni institut stjecanja bez osnove. Ipak, tužitelj pogrešno traži da sud naloži tuženiku da mu isplati i zakonske zatezne kamate koje se obračunavaju od isplate pojedinog anuiteta, dakle od početka otplate kredita. Tako postavljeni tužbeni zahtjev pretpostavlja da bi tuženik bio nepošten stjecatelj u smislu čl. 1115. ZOO. Međutim tuženik nije nepošten, niti tužitelj izlaže

razloge o toj odlučnoj činjenici. Članak 1115. ZOO-a glasi: „Kad se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva.“ S obzirom da se tužitelj u tužbi poziva na odredbu čl. 1115. ZOO-a i da je zatražio da mu tuženik isplati zatezne kamate od dana stjecanja, očigledno je da tužitelj tvrdi da bi tuženik bio nepošten. Tuženik nije nepošten. Prvenstveno, tuženik ponavlja da ugovaranje promjenjive kamatne stope i valutne klauzule nije nedopušteno, dapače ono je u bankarskoj praksi sasvim uobičajeno. Tuženik kamatnu stopu nije mijenjao arbitrarno, već sukladno uvjetima kao što su stanje na tržištu, rizik posla i troškovi poslovanja, o čemu se već detaljno očitovao tijekom postupka. Pri tome je sam tuženik kao banka kvalificiran za ocjenu ovakvih faktora. Dodatno, tuženik je tijekom postupka u više navrata isticao, i smatramo nesporno je, da je njegova djelatnost pod kontrolom regulatora, te da sukladno tome nema niti mjesta potpuno arbitrarnom određivanju primjenjive naknade koje ne bi bilo u skladu s uvjetima na tržištu i koje bi uzrokovalo neravnotežu na štetu potrošača (tužitelja). Sam regulator nikad nije problematizirao način promjene kamatne stope niti je postojala zakonska odredba koja bi zabranjivala ugovaranje takvog načina promjene kamatne stope. Isto vrijedi i za ugovaranje valutne klauzule, što je standard u hrvatskoj pravnoj praksi već desetljećima. Tuženik je također već obrazložio da nije mogao predvidjeti kretanje tečaja švicarskog franka i da je prilikom sklapanja i ispunjavanja Ugovora o kreditu u svemu postupao u dobroj vjeri i pošteno. Iako se tužba temelji na pogrešnom zaključku da bi tuženik stekao iznos iz tužbenog zahtjeva bez osnove, niti u takvom slučaju tužitelj ne bi imao pravo na zatezne kamate kako ih je odredio u tužbenom zahtjevu. Za takav (ovdje hipotetski) slučaj članak 1115. ZOO propisuje da se moraju vratiti plodovi i platiti zatezne kamate ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače (ako stjecatelj nije nepošten) od dana podnošenja zahtjeva. Tuženik nije nepošten, a tužitelj je postavio takav zahtjev tek podnošenjem tužbe dana 25. listopada 2021. godine. Tuženik ukazuje sudu i protivnoj strani da je upravo ovakvo pravno shvaćanje izraženo u nedavnoj presudi Općinskog suda u Splitu, poslovni broj: P-3811/2017, od 22. siječnja 2020. godine. Prvostupanjski je sud u ovom parničnom predmetu odbio kao neosnovan tužbeni zahtjev tužitelja za isplatu kamate izračunate od dana početka otplate kredita. Sud na str. 11. spomenute presude obrazlaže: „Što se tiče zahtjeva za isplatu zateznih kamata, treba reći da se tijekom kamata prosuđuje po odredbi čl. 1115. ZOO-a. Dan podnošenja tužbe se smatra danom podnošenja zahtjeva u smislu čl. 1115. ZOO-a. Prema sudskoj praksi (VSRH, Rev-2398/10) nepoštenje (nesavjesnost) stjecatelja se vezuje uz to je li neosnovano osiromašeni zahtijevao vraćanje stečenog bez osnove prije podnošenja tužbe. Tužitelj ne tvrdi niti dokazuje da je (i kad točno) tuženika prije podnošenja tužbe pozivao da mu vrati stečen novac bez osnove. Teret dokaza te činjenice je na tužitelju pa je presuđeno da tuženik tužitelju plati zatezne kamate na dosuđeni iznos od podnošenja tužbe 25. srpnja 2017. do isplate. Za više tražene zatezne kamate za razdoblje 27. travnja 2006.g. pa do dana kada je kamata dosuđena je tužbeni zahtjev odbijen budući da tužitelj nije dokazao je li i kad prije podnošenja tužbe pozvao tuženika da vrati primljeni iznos, odnosno nije dokazao je li tuženik prije podnošenja tužbe postao nesavjestan stjecatelj. Stopa zatezne kamate je precizirana u skladu sa važećim propisima.“ Također, tuženik dostavlja Izvod iz zapisnika Građanskog odjela VSRH, posl. br. Su-IV-222/04 od dana 5. ožujka 2004. godine: "Ugovorne strane iz ništavog ugovora o zajmu u smislu odredbe čl. 214. Zakona o obveznim odnosima treba smatrati savjesnim, pa stjecatelju pripadaju zatezne kamate od dana podnošenja zahtjeva." Iz historijata tužbe proizlazi stav tužitelja da je ugovaranjem odredbe o promjenjivosti kamatne stope i valutne klauzule tužitelj

doveden u neravnopravan položaj, te se o toj odredbi nije pregovaralo niti je tužitelj na nju imao utjecaja. Prilikom donošenja odluke prvostupanjski sud bi morao pravilno primijeniti pravo EU, koje je implementirano u hrvatsko zakonodavstvo putem Zakona o zaštiti potrošača i Zakona o potrošačkom kreditiranju. Naime, članak 4. st. 1. Direktive 93/13/EEZ propisuje: „1. Ne dovodeći u pitanje članak 7., nepoštenost ugovorne odredbe procjenjuje se tako da se u obzir uzimaju priroda robe ili usluga na koje se ugovor odnosi u vrijeme kada je ugovor sklopljen, sve popratne okolnosti sklapanja ugovora i sve ostale odredbe tog ugovora ili nekog drugog ugovora o kojem on ovisi.“ Sud Europske unije je u presudi od 14. ožujka 2013. Mohamed Aziz v Caixa d'Estalvis de Catalunya, Tarragona i Manresa (Catalunyacaixa), C-415/11, t. 68. dao tumačenje dijela odredbe članka 4. st. 2. Direktive 93/13/EEZ u pogledu kada ugovorne odredbe uzrokuju „znatniju neravnotežu“ na slijedeći način: „68. Kao što je izložila Nezavisna odvjetnica u točki 71 svog Mišljenja, da bi se utvrdilo da li odredba uzrokuje 'znatnu neravnotežu' u pravima i obvezama stranaka koje proizlaze iz ugovora, na štetu potrošača, mora se posebice razmotriti koja pravila nacionalnog prava se primjenjuju u slučaju da se stranke o tome nisu dogovorile. Takva usporedna analiza će omogućiti nacionalnom sudu da procjeni da li i, ovisno o slučaju, u kojoj mjeri, ugovor dovodi potrošača u lošiju pravnu poziciju od one koju propisuje nacionalno pravo na snazi. S tim ciljem, potrebno je izvršiti ocjenu pravne pozicije takvog potrošača uzimajući pritom u obzir sredstva koja mu stoje na raspolaganju prema domaćem zakonodavstvu da spriječi daljnje korištenje nepoštenih odredbi.“ Nadalje, Sud Europske unije je u gore navedenoj presudi, t. 69. dao tumačenje dijela odredbe članka 4. st. 2. Direktive 93/13/EEZ u pogledu uzrokovanja znatne neravnoteže „u suprotnosti s uvjetom o dobroj vjeri“ na slijedeći način: „69. U pogledu pitanja kada dolazi do neravnoteže koja je 'u suprotnosti s uvjetom o dobroj vjeri', uzimajući u obzir šesnaesti recital preambule direktive i kako je izloženo u suštini od strane Nezavisne Odvjetnice u točki 74. njenog mišljenja, nacionalni sud mora za te potrebe procijeniti je li prodavatelj ili pružatelj usluga, postupajući pravično s potrošačem, mogao razumno pretpostaviti da bi potrošač bio pristao na takvu odredbu u pojedinačnim pregovorima oko ugovora.“ Također, Sud Europske unije je u presudi od 16. siječnja 2014., Constructora Principado SA protiv José Ignacia Menéndez Alvariza, C-226/12, t. 30. je u pogledu tumačenja „znatnije neravnoteže“ rekao slijedeće: „30. S obzirom na prethodna razmatranja, na postavljeno pitanje valja odgovoriti da se članak 3. stavak 1. Direktive treba tumačiti na način da: postojanje „znatnije neravnoteže“ ne zahtijeva nužno da troškovi koje neka ugovorna odredba stavlja na teret potrošača moraju s obzirom na njega imati značajan ekonomski utjecaj u odnosu na iznos predmetne transakcije, već može proizlaziti iz same činjenice da se dovoljno ozbiljno šteti pravnom položaju u koji je na temelju primjenjivih nacionalnih odredbi stavljen potrošač kao stranka predmetnog ugovora, bilo u obliku ograničenja sadržaja prava koja prema tim odredbama ima na temelju ugovora ili ograničenja u njihovom korištenju ili pak u obliku nametanja dodatne obveze koja nije predviđena nacionalnim pravilima; Na sudu koji je uputio zahtjev jest da, kako bi ocijenio postoji li eventualna znatnija neravnoteža, vodi računa o prirodi robe ili usluge na koju se dotični ugovor odnosi, oslanjajući se na sve popratne okolnosti vezane za njegovo sklapanje kao i na sve druge odredbe tog ugovora.“ Nacionalno zakonodavstvo potrebno je tumačiti u duhu prava Europske unije, što nužno podrazumijeva tumačenje sukladno praksi Suda Europske unije, budući da je isti jedini ovlašten dati tumačenja normi Europskog prava. Naime, ustaljena je praksa Europskog suda da presude Europskog suda kojima se daje tumačenje normi Europskog prava predstavljaju pravo od trenutka kada je tumačena norma stupila na snagu te da se takvo tumačenje primjenjuje i na

pravne odnose koji su nastali prije presude Suda Europske unije. Sud ne bi smio učiniti grešku pri tumačenju ovog prava tako da poistovjeti i izjednači test postupanja suprotno načelu savjesnosti i poštenja (shvaćenom u smislu „uvjeta dobre vjere“ iz čl. 3. st. 1. Direktive 93/13/EEZ koji je različit od načela savjesnosti i poštenja iz čl. 4. Zakona o obveznim odnosima) i testa znatnije neravnoteže. Ispravno tumačenje odredbi članka 81. st. 1. ZZP/03, primjenom gramatičke metode, a i usklađenim tumačenjem u duhu Europskog prava nužno podrazumijeva da se test poštenja sastoji od dva dijela koja moraju kumulativno biti zadovoljena da bi se neka ugovorna odredba proglasila nepoštenom. Prvi test sastoji se od procjene da li određena ugovorna odredba uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. Drugi test, koji logički slijedi tek ako je prvi pozitivan, sastoji se od utvrđenja da li takva ugovorna odredba uzrokuje znatnu neravnotežu „suprotno načelu savjesnosti i poštenja“ (koje mora biti shvaćeno u smislu „uvjeta dobre vjere“ iz čl. 3. st. 1. Direktive 93/13/EEZ koji se nužno ne poklapa u cijelosti sa sadržajem načela savjesnosti i poštenja iz čl. 4. Zakona o obveznim odnosima). Tek ako su oba pod-testa testa poštenja zadovoljena, određena ugovorna odredba se može utvrditi nepoštenom i stoga ništetnom. Europski sud je u predmetu Mohamed Aziz ne samo potvrdio postojanje dva pod-testa u testu poštenja nego je i po prvi puta jasno izložio sadržaj testa poštenja. Ispravnim tumačenjem testa poštenja iz odredbi članka 81. st. 1. ZZP/03 prvostupajski bi sud prvenstveno bio dužan utvrditi da li ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli uzrokuju „znatnu neravnotežu“ u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača i to na način kako je Europski sud izložio u predmetu Mohamed Aziz. Nakon toga, kao drugi dio testa poštenja, sud bi bio dužan utvrditi da li je takva znatna neravnoteža protivna uvjetima dobre vjere na način da procijeni je li trgovac, postupajući pravično s potrošačem, mogao razumno pretpostaviti da bi potrošač bio pristao na takvu odredbu u pojedinačnim pregovorima oko ugovora (tzv. test potencijalnog ugovora). Tužitelj je očito tužbeni zahtjev iskonstruirao bez provođenja bilo kojeg od gore opisanih testova na konkretan odnos između stranka, već metodom automatskog pozivanja na „Parnicu Potrošač“ kao odgovor na baš sva činjenična i pravna pitanja. Iz toga je vidljivo je da se tužba temelji na pogrešnoj primijeni materijalnog prava, odnosno pravo EU. Slijedom navedenoga, tuženik je predlažio da naslovni sud odbije tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti, te obveže tužitelja na naknadu troškova parničnog postupka tuženiku.

3. Tijekom dokaznog postupka izvršen je uvid u Ugovor o kreditu br. 5140060242-26000051585/2005 od 12. rujna 2005., zatim je provedeno financijsko vještačenje po vještakinji Mirjani Radman-Funarić te je saslušan tužitelj kao stranka u svrhu dokazivanja.

4. Tužitelj je podneskom od 13. travnja 2006. konačno precizirao tužbeni zahtjev kako je to pobliže opisano u izreci pod točkom I.

4.1. Tuženik se podneskom od 24. travnja 2026. protivio sniženju tužbenog zahtjeva, kako je to pobliže opisano u izreci pod točkom I., te je tražio da sud odluči o ranije postavljenom tužbenom zahtjevu u iznosu od 3.112,07 eur.

4.2. Na temelju provedenog dokaznog postupka te na temelju analize i ocjene svakog dokazan posebno i svih dokaza skupa, sud je utvrdio da je precizirani tužbeni zahtjev tužitelja osnovan do iznosa navedenog u izreci, a s viškom je tužitelj odbijen.

5. Nesporno je među parničnim strankama da su stranke zaključile Ugovor o kreditu br. 5140060242-26000051585/2005 od 12. rujna 2005. na iznos od CHF 78.000,00 u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju tuženika za devize važeće na dan isplate. Također, nesporno je da je način otplate u jednakim mjesečnim anuitetima u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju tuženika vezano za CHF.

6. Sporno je među parničnim strankama da li su odredbe Ugovora o kreditu zaključenog 12. rujna 2005., glede val klauzule ništetne.

6.1. Sporan je osnov i visina tužbenog zahtjeva.

7. Tuženik je stavio prigovor zastare utuženog potraživanja.

7.1. Tuženik je u odgovoru na tužbu stavio i prigovor da je tužitelj sklopio ugovor sa Slavonskom bankom d.d., a ne s tuženikom.

8. Glede stavljenog prigovora kako se presuda po tzv. kolektivnim tužbama ne odnosi na tuženika jer je ugovor zaključila Slavonska banka d.d., a ne tuženik, valja istaknuti da je 2009. došlo do pripajanja Slavonske banke d.d. i tuženika (koji je tada imao naziv HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d.). Tzv. kolektivnom presudom obuhvaćeno je razdoblje u kojem je zaista Slavonska banka d.d. postojala kao pravni subjekt, no u vrijeme podnošenja tzv. kolektivne tužbe i kasnije presuđenja Slavonska banka d.d. ne postoji jer se fuzirala s tuženikom te je tuženik u predmetu po kolektivnoj tužbi mogao isticati da ugovori koje je zaključila Slavonska banka d.d. nisu ništetni, no prema citiranim presudama to nije tako. Stoga se zaista učinak citiranih presuda proteže na tuženika neovisno je li ugovor zaključila HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d. ili Slavonska banka d.d. s obzirom na pravnu osobnost koja je postojala u vrijeme vođenja postupka po kolektivnoj tužbi.

9. Iz Nalaza i mišljenja financijskog vještaka Mirjane Radman-Funarić utvrđeno je da je tužitelj više platio iznos od 2.931,99 eur glede promjene tečaja CHF. Također, iz Nalaza je utvrđeno da je tužitelj manje platio iznos od 1.044,30 eur, tzv. potplaćeni iznos.

9.1. Nalaz vještaka sud je prihvatio kao objektivan, sukladan pravilima znanosti i vještine, te sud cijeni da je vještak odgovorio na sva bitna postavljena pitanja.

10. Iz iskaza tužitelja utvrđeno je u rujnu 2005. zaključio Ugovor o kreditu s prednikom tuženikom koji se tada zvao Slavonska banka d.d. Uz Ugovor je dobio i Otplatni plan. Rate kredita koje je plaćao su bile različite u odnosu na Otplatni plan koji je dobio u banci. Nije se mogao sjetiti da li ga je banka obavještavala o promjenama rata kredita. Rate kredita su bile veće, odnosno postupno su rasle. Ugovor je zaključio s promjenjivom kamatnom stopom. Prilikom razgovora i potpisa Ugovora u banci tužitelj nije mogao utjecati na odredbe Ugovora da bi neku odredbu u Ugovoru promijenio u odnosu na ono što je bilo napisano, dakle dobio je tipski Ugovor koji je potpisao. Tužitelj nije znao da će se kamatna stopa tijekom otplate kredita mijenjati. Otplate kredita vezane su za tečaj švicarskog franka. Tužitelj je potpisao Ugovor s valutnom klauzulom i znao je da se tečaj može mijenjati, ali ne onoliko koliko je to kasnije bilo. U banci mu nisu rekli da je za njega rizik što zaključuje Ugovor s promjenjivom kamatnom stopom, a otplatu veže za tečaj CHF-a, naprotiv. U tom

trenutku su mu u banci savjetovali da je ovaj Ugovor koji zaključuje, koji veže za tečaj CHF-a, za njega najsigurniji i najpovoljniji od svih drugih kredita. U banci prilikom razgovora o kreditu nitko tužitelju nije rekao da HNB nema utjecaja na tečaj švicarskog franka. Kredit je tužitelj koristio za kupnju nekretnine, obiteljske kuće. Prije zaključenja ovog ugovora nije se raspitivao kod drugih banaka. Vodio je cijelo svoje poslovanje kod ove banke i u nju je imao povjerenja. U trenutku zaključenja Ugovora pročitao je ono što je bitno iz Ugovora. Bio mu je jasan pojam valutne klauzule. Prilikom zaključenja ovog Ugovora nije mu u banci ponuđeno zaključenje Ugovora u eurima. Tužitelj je prije zaključenja ovog samog Ugovora htio zaključiti Ugovor u euru, ali su mu u banci rekli da oni nude samo zaključenje ugovora u CHF-u kao najpovoljniji.

10.1. Iskaz tužitelja sud je prihvatio kao vjerodostojan jer potvrđuje bitne činjenice iz Ugovora o kreditu. Sud je utvrdio da je tužitelj sklopio Ugovor o kreditu u osobne nekomercijalne svrhe. Nadalje, iz iskaza tužitelja sud je utvrdio da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja ugovora s tužiteljem, tužena nije u cijelosti informirala tužitelja o svim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke glede zaključenja ugovora o kreditu, pa je to imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana.

11. Tužbeni zahtjev glede stečenog bez osnove s osnova valutne klauzule nije u zastari jer je tužba podnesena 30. prosinca 2022., a rok zastare računa se od 14. lipnja 2018. od Presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, broj Pž-6632/17 od 14. lipnja 2018.

11.1. Naime presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske br. Pž-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018. točkom I. izreke potvrđena je presuda Trgovačkog suda u Zagrebu, broj P-1401/12 od 4. srpnja 2013. u dijelu točke 1.-7. izreke kojom se utvrđuje da je između ostalih i prednik tuženika u razdoblju od 1. siječnja 2004. do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana.

12. Sukladno članku 502. stavak 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 148/11. pročišćeni tekst, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 - dalje: ZPP), udruge, tijela, ustanove i dr. organizacije koje su osnovane sukladno zakonu, koje se u sklopu svoje registrirane i propisno određene djelatnosti bave zaštitom zakonom utvrđenih kolektivnih interesa i prava građana, mogu kada je tako ovlaštenje posebnim zakonom izrijeком predviđeno i uz uvjete utvrđene tim zakonom, podnijeti tužbu (tužbu za zaštitu kolektivnih prava i interesa) protiv fizičke ili pravne osobe koja obavlja određene djelatnosti ili općenito radom, postupanjem, uključujući i propuštanje teže povređuje ili ozbiljno ugrožava takve kolektivne interese i prava.

12.1. U smislu članka 502.c ZPP-a, fizičke i pravne osobe mogu se u posebnim parnicama za naknadu štete pozivati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti

prihvaćeni zahtjevi iz tužbe po članku 502.a stavak 1. ZPP-a da su određenim postupanjem uključujući i propuštanjem tuženika povrijeđeno ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U tom slučaju sud će biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozivati. Dakle, odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa- "potrošač" u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača, obvezuje ostale sudove u postupku koje potrošač pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika.

12.2. Odlukom Visokog trgovačkog suda broj PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014. ističe se da "iako nije zabranjeno istovremeno ugovoriti i valutnu klauzulu i promjenjivu kamatnu stopu, da činjenica što obveza potrošača istovremeno ovisi o dva ista promjenjiva elementa, čine tu obvezu posebno rizičnom jer u vrijeme zaključenja ugovora potrošač ne zna koji iznos glavnice kredita izražen u kunama će biti u obvezi tijekom dugoročne otplate vratiti banci, a ne zna ni koju će cijenu (redovnu kamatu) za to platiti. Iznos glavnice kredita koji je promjenjiv, a ovisi o odnosu švicarskog franka i kune ne mogu unaprijed znati niti na njega utjecati ni banke ni potrošači, dok iznos cijene ovisi i o iznosu glavnice (koji je neizvjestan) i o visini kamatne stope koja je tijekom postojanja obveze o ugovoru promjenjiva sukladno odluci banke dakle vjerovniku".

12.3. Nadalje, niti odredba Ugovora o valutnoj klauzuli nije bila razumljiva pa je tuženik morao informirati potrošača o njoj. Stoga Visoki trgovački sud RH u svom obrazloženju gore navedenom izričito navodi da su banke znale za opisani rizik koji sa sobom nosi CHF kao valuta utočišta, a nisu na adekvatan način usprkos svijesti o tome da potrošači to ne znaju i da im je zbog toga odredba kojom su glavnice vezali za CHF nerazumljiva, o tome obavijestili potrošača na način da svaki potrošač koji je vidio reklame dobije i razumljivo upozorenje kako bi na temelju toga bio u mogućnosti donijeti informiranu odluku hoće li prihvatiti rizik koji nosi odredba kojom se glavnica veže uz valutu CHF ili neće.

12.4. I Trgovački sud kao i Visoki trgovački sud RH ocjenjuju da u opisanim okolnostima nijedna od navedenih banaka nije u odnosu na osobe i interese potrošača postupala obzirno, savjesno, moralno i pošteno te da je u trenutku ugovaranja spornih odredbi kojima se glavnica veže uz valutu uz CHF došla do značajne neravnoteže u pravnima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

12.5. Također, prema članku 3. stavak 1. Direktive 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. ugovorna odredba o kojoj se nisu vodili pojedinačni pregovori smatra se nepoštenom ako su u suprotnosti sa uvjetom o dobroj vjeri, na štetu potrošača prouzročili znatniju neravnotežu u pravima i obvezama strankama proizašlih iz ugovora. Po članku 5. iste Direktive u slučaju ugovora u kojem se potrošaču nude sve ili određene odredbe u pisanom obliku te odredbe uvijek moraju biti sročene jasno i razumljivo.

12.6. Sukladno članu 1111. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/11, 78/15, 29/18, 126/21 – dalje ZOO), kad dio imovine neke osobe na bilo koji način pređe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema pravne osobe u nekom pravnom poslu, po odluci suda odnosno druge nadležne vlasti ili zakonu, stjecatelj je dužan vratiti ga odnosno ako to nije moguće naknaditi vrijednost postignute koristi. Pod prijelazom imovine razumijeva se i stjecanje koristi izvršenom radnjom. Obveza vraćanja odnosno naknada vrijednosti nastaje i kada se nešto primi

s obzirom na osnovu koja se nije ostvarila ili koja je kasnije otpala. U smislu članka 1115. ZOO-a, kada se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate i to ako je stjecatelj nepošten od dana stjecaja, a inače od dana podnošenja zahtjeva.

12.7. Obzirom da je ovaj sud utvrdio da su ugovorne odredbe ugovora o kreditu glede valutne klauzule, zaključenog između stranaka ništetne, to sud nalazi da tužitelju pripada pravo da mu tuženik vrati što je temeljem takvih ništetnih odredbi naplatio i primio od tužitelja, cijeneći da je ništetnim odredbama tuženik tako naplaćeni novčani iznos stekao bez osnove, sukladno članku 1111. ZOO-a.

13. Na okolnosti visine tužbenog zahtjeva provedeno je financijsko vještačenje po stalnom sudskom vještaku financijske struke Mirjani Radman-Funarić.

13.1. Kao bitno iz Nalaza i mišljenja vještaka je utvrđeno da su Addiko Bank d.d. Zagreb kao Kreditor (tuženik) i Nino Bračun iz Slavonskog Broda, kao Korisnik kredita (tužitelj), dana 12. rujna 2005. godine zaključili Ugovor o kreditu broj 5140060242-26000051585/2005, (dalje: Ugovor o kreditu), na iznos od 78.000,00 CHF u kunsjoj protuvrijednosti, sa rokom vraćanja 9 godina. Odredbe Ugovora o kreditu: Iznos: 78.000,00 CHF; Kamatna stopa u trenutku ugovaranja: 4,9% godišnja, promjenjiva; Rok otplate: 9 godina (108 mjeseci); Namjena: stambeni; Način otplate: Kredit se otplaćuje u mjesečnim anuitetima po 896,63 CHF, u kunama obračunanim po srednjem tečaju Banke za CHF na dan dospijeća, odnosno na dan plaćanja, ukoliko se plaćanje vrši prije roka dospijeća. Prvi anuitet dospijeva na naplatu 1.11.2005. godine, a zadnji 1.10.2014. godine. Tužitelju je 14.9.2005. godine isplaćen kredit u iznosu od 78.178,01 CHF.

13.2. Nakon dopune vještačenja vještakinja je konačno utvrdila da pozitivne tečajne razlike (valutna klauzula) iznose 2.931,99 eur, a manje plaćene tečajne razlike (valutna klauzula) iznose 1.044,30 eur.

13.3. Uobzirujući da je iz Nalaza i mišljenja financijskog vještaka utvrđeno da je preplaćena tečajna razlika u iznosu 2.931,99 eur, to je glede tog iznosa usvojen tužbeni zahtjev, a s viškom od 180,08 eur tužitelj je odbijen jer za taj iznos vještak nije utvrdio da postoji preplata.

13.4. Glede dijela Nalaza i mišljenja vještaka koji se odnosi na utvrđenje tzv. negativnih razlika, odnosno razlika kada je tečaj bio manji od tečaja na dan isplate kredita, za sud nije relevantan.

13.5. Naime, tuženica je samo općenito stavila materijalno pravni prigovor koji zapravo samo osporava visinu potraživanja tužitelja temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi Ugovora o kreditu koje se odnose na CHF valutnu klauzulu, pa stoga sud nije ovlašten niti dužan umanjivati potraživanje tužitelja s negativnim tečajnim razlikama nastalim u razdoblju kada je tečaj CHF bio niži od tečaja CHF na dan isplate. Naime, da bi se uopće moglo odlučivati o potraživanju jedne od strane ugovora koji je djelomično ništetna, potrebno je da takva strana u takvom smislu postavi tužbeni zahtjev odnosno ako se radi o tuženiku da postavi protutužbeni zahtjev ili procesno pravni prigovor radi prebijanja, ili materijalno pravni prigovor prijeboja. Ovaj stav suda potvrđen je revizijskom odlukom Rev-549/23-4 od 18. prosinca 2023.

14. Stoga je sud glede glavne stvari odlučio kao u izreci, sukladno članku 1111. i 1115. ZOO-a.

15. Sukladno članku 29. ZOO-a tuženik je dužan platiti tužitelju zakonske zatezne kamate poblje opisane u izreci, a koje teku od dana preplate pojedinih anuiteta.

16. Sukladno članku 154. stavak 5. ZPP-a odlučeno je o troškovima postupka obzirom da tužitelj nije uspio u samo neznatnom dijelu tužbenog zahtjeva u iznosu 180,08 eur. Stoga su tužitelju dosuđeni osnovani parnični troškovi u iznosu od 2.815,00 eur koji su osnovani i sukladni Odvjetničkoj tarifi, a sastoji se od sastava tužbe prema Tbr.7.točka 1.OT u iznosu 200,00 eur, sastav podnesaka 26. lipnja 2023., 24. veljače 2025. i 13. travnja 2026. 3x200,00 eur sve prema Tbr.8.točka 1.OT, trošak financijskog vještačenja u iznosu 440,00 eur, zastupanje na ročištima 31. listopada 2023., 14. studenog 2024., 6. svibnja 2025., 13. travnja 2026. i 7. svibnja 2026. 5x200,00 eur sve prema Tbr.9.točka 1.OT, ročišta za objavu odluke 100,00 eur prema Tbr.9.točka 3.OT. PDV iznosi 475,00 eur.

17. Slijedom navedenog odlučeno je kao u izreci presude.

Slavonski Brod, 18. lipnja 2026.

Sudac
Pavo Garić

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana primitka iste. Žalba se podnosi u tri istovjetna primjerka, putem ovog suda na Županijski sud. Ako stranka nije pristupila na ročište na kojem se presuda objavljuje, a uredno je obaviještena o ročištu, smatrat će se da joj je dostava presude obavljena onog dana kada je održano ročište na kojem se presuda objavljuje. Ovjereni prijepis presude stranka može preuzeti u sudskoj zgradi.

Broj zapisa: **9-30889-939d6**

Kontrolni broj: **0dce1-a97d5-1fa39**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Slavonskom Brodu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.